GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe sése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 franci.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 194. *Vinerĭ, 4 (16) Septemvre.* 1887.

Brașovŭ, 3 Septemvre 1887.

Așadér, cu totŭ sgomotulŭ ce s'a făcutŭ, Țarulŭ Alexandru III nu va merge dela Copenhaga la Stettin spre a visita pe împeratulŭ Wilhelm. Așa se anunță acum din capitala Pomeraniei.

Intr'aceea se continuă discusiunea în foile germane asupra raporturilorŭ cu Rusia. „Kölnische Ztg“ de alaltaerĭ întrébă: când a făcutŭ actualulŭ Țarŭ, fiă câtŭ de puținŭ pentru Germania? Apoi adauge: Socotéla dintre Germania și Rusia este răfuită și acum se póte elimina fără témă noțiunea recunoscinței din politica esterióră a ambelorŭ state.

Foile oficióse din Berlinŭ și Petersburgŭ își mai dau, ce e dreptŭ, silința de a presenta relațiunile între cele douĕ împĕrății nordice ca nealterate, dér se póte bine observa că ceea ce spunŭ nu-o spunŭ cu tótă inima.

Cu atâtŭ mai căldurióse aparŭ de altă parte raporturile între Rusia și Francia. Chiar acum de curêndŭ, cu ocasiunea primirei misiunilorŭ militare de către ministrulŭ de rĕsboiu francesŭ, s'a observatŭ că misiunea ruséscă a fostŭ întîmpinată cu-o deosebită atențiune. Ministrulŭ și-a esprimatŭ bucuria că Rușii iau parte la manevre, ér șefulŭ misiunei ruse rĕspunse, că nu se îndoiesce de simpatia oficerilorŭ francesĭ și se sémte fericitŭ a puté vedé manevrele trupelorŭ francese.

Marța trecută a publicatŭ „Neue fr. Presse“ o interesantă corespondență din Francia despre „înțelegerea franceso-rusésca“.

Autorulŭ scrie din valea Royat, unde a petrecutŭ véra ambasadorulŭ rusescŭ și de unde numai în depărtare de trei óre se putea visita și palatulŭ de véră alŭ ministrului de esterne francesŭ Flourens. Nimicŭ mai ușorŭ decâtŭ a face din apropierea acestorŭ douĕ cvartire de véră ale politicei esterióre combinațiunĭ asupra înțelegerei franco-rusescĭ..

Acéstă înțelegere o și găsesce corespondentulŭ fóiei vienese câtŭ mai completă. Nu numai relațiunile personale suntŭ fórte amicabile dér în tóte fasele politicei esterióre se manifestă o consonanță deplină a părerilorŭ și a espresiunilorŭ diplomatice între Francesĭ și Rușĭ.

In cestiunea egipténă Rusia a datŭ sprijinulŭ celŭ mai promptŭ Franciei, ér în afacerea bulgară d-lŭ Flourens s'a alăturatŭ întotdéuna hotărîtŭ politicei rusescĭ. Pressa francesă și rusésca emuléză de altă parte în așĭ documenta simpatia reciprocă. Opiniunea publică în Francia se pronunță categoricŭ pentru alianța cu Rusia, și numai dintr'o înțelegere franco-russă aștéptă aḍĭ Francesii mântuire pentru țéra lorŭ.

Și nu numai în afară, ci chiar în întru se observă influința acestui curentŭ rusofilŭ. Radicalii, credêndŭ că Rusia ține multŭ la generalulŭ Boulanger, au propagatŭ sub egida acestuia, mai multŭ ca toțĭ ceilalțĭ, idea alianței cu Rusia.

Radicalii francesĭ — adauge corespondentulŭ din vorbă — șĭ-au făcutŭ datoria și acum potŭ merge. Rusia s'a declaratŭ prin organulŭ sĕu „Nord“ pentru principiele conservative și în favórea actualului ministeriu Rouvier-Flourens. Orleaniștii vorŭ căuta sĕ sprijinéscă acestŭ ministerŭ, ceea ce le va câștiga favórea curții rusescĭ, de care au lipsă ca o partidă a curții în spe, și care nu li se va detrage, cu tóte că ei susținŭ causa prințului de Coburg din Bulgaria.

Acésta înțelegere franceso-rusésca esplică nu numai hotărîrea Țarului de a nu mai merge la Stettin, ci și atitudinea prințului de Bismarck în afacerea bulgară.

Cancelarulŭ germanŭ apróbă propunerea rusésca, pentru că scie înainte că ministrulŭ de esterne Flourens o va subscrie cu amêndouĕ mânile, dér se ține reservatŭ și nu o primesce ca a sa, cum a cerutŭ Pórta. Germania se arată rece și indiferentă în afacerile orientale, dér se feresce de a lua ea însășĭ în mâna sa causa politicei rusescĭ.

In asemenĭ circumstanțe este de îndoită însemnătate întrevederea ce o va avé ministrulŭ de esterne austriacŭ Kalnoky cu prințulŭ Bismarck în sĕptĕmâna acésta. Ce va mai aduce și acéstă întâlnire nu se póte sci, unŭ lucru însĕ sĕ póte prevedé, că resultatulŭ ei nu va fi tocmai favorabilŭ Rusiei.

Afacerea Lucaciu.

Tabla regéscă a publicatŭ în 13 l. c. decisiunea asupra recursului d-lui Vasiliu Lucaciu, înaintatŭ în contra hotărîrei tribunalului privitóre la arestulŭ preventivŭ. *Tabla regéscă a aprobatŭ mĕsura tribunalului din Sătmarŭ* și între altele a motivatŭ decisiunea sa cu următórele:

Obiecțiunea dr.-lui Vasilie Lucaciu, că ca preotŭ este responsabilŭ pentru faptele sale autoritățilorŭ bisericescĭ, nu s'a pututŭ lua în considerațiă, pentru că după legile țĕrei, elŭ este în prima liniă cetățénŭ alŭ statului ungarŭ și numai în a doua liniă preotŭ, și pentru faptele lui sĕvîrșite în calitate de cetățénŭ, mai alesŭ pentru acelea, de carĭ este acusatŭ, e datorŭ a rĕspunde judecătorilorŭ ordinarĭ ai țĕrei. Tribunalulŭ din Szatmárnémety a lucratŭ dér corectŭ, când în acéstă afacere s'a declaratŭ de competentŭ. Ce privesce arestulŭ preventivŭ, instrucțiunea preliminară a oferitŭ o basă de dreptŭ pentru ordonarea lui. Considerândŭ, că afacerea este complicată și că chiămarea judecătorului este de a stabili vorbirea incriminată; considerândŭ, că mărturisirea acusatului, privitóre la acéstă vorbire, diferă în modŭ esențialŭ de fasionarea martorilorŭ; considerândŭ, că acusatulŭ ar puté zădărnici cercetarea: din tóte aceste considerațiunĭ tabla regéscă s'a vĕḍutŭ constrînsă a aproba decisiunea tribunalului.

Acéstă împărtășire o cetimŭ în foile unguresci. Caracteristică este și o scrisóre, ce o adreséză din Baia-mare fisolgăbirĕulŭ cercului acestuia fóiei maghiare „Budapesti Hirlap“ în afacerea Lucaciu. Acestŭ fisolgăbirĕu, fiă că nu voiesce sĕ-i dea numitei foi cinstea cuvenită, fiă că elŭ însușĭ nu este deplinŭ convinsŭ despre adevĕrulŭ celorŭ ce le declară, destulŭ că nu se subscrie cu numele sĕu propriu la declarațiunea ce o publică în „Budapesti Hirlap“ dela 14 Septemvrie, ci semnéză numai: „Fisolgăbirĕulŭ“. Étă cuprinsulŭ acestei declarațiunĭ fisolgăbirĕescĭ:

»Stimate d-le Redactorŭ! La informațiunile primite dela corespondentulŭ din Sătmarŭ și publicate sub titlulŭ „Trădătorulŭ de patriă dela Sisiescĭ“ în nr. dela 9 Septemvre a. c. alŭ lui „Budapesti Hirlap«, am onóre a face următórea declarațiune:

»Pe mine, ca fisolgăbirĕu alŭ cercului de Baia-mare, numai întru atâta mĕ privesce casulŭ, încâtŭ în respectivulŭ comunicatŭ sunt acusatŭ că pentru controlulŭ asupra adunărei ținute în Tĕuții de susŭ mie îmĭ incumbe sarcina responsabilității.

Mie, respective oficiului solgăbirĕescŭ a fostŭ însinuată ținerea adunărei, în scrisŭ, la timpulŭ și în modulŭ cuvenitŭ. Eu am trimisŭ la fața locului pe d-lŭ solgăbirĕu Böszörményi Endre, mai departe pe d-nulŭ Thoma János, care la adunare nu era în calitatea de comisarŭ de drumŭ, ci avea sĕ pórte rolulŭ onorificŭ de solgăbirĕu, și pe lângă aceștia amŭ trimisŭ și doi gendarmĭ. Că ce se va pronunța în adunare, înainte n'am pututŭ sĕ sciu. A doua ḍi după ținerea adunărei

FOILETONŬ.

O escursiune la Sinaia.

Se anunțase că trenulŭ de plăcere organisatŭ pentru Sinaia în ḍiua de 30 Augustŭ, aniversarea luării de către Românĭ a Griviței, va pornĭ din Brașovŭ la ora 5 și 20 min. diminéța. Cu o oră mai de vreme electricitatea de care atmosfera era încărcată, se însărcină sĕ deștepte printr'o salvă de tunete pe cei carĭ în ajunŭ se temeau că nu vorŭ puté fi gata la timpŭ. Plóia torențială însĕ ce urmă, ne făcù pe toțĭ sĕ stămŭ la cumpĕnă, dându-ne cu socotéla décă n'ar fi mai înțeleptesce sĕ ne urmămŭ somnulŭ legănațĭ de monotóna răpăială a ploii ce umfla păraele. Dér totŭ ce vine repede trece curêndŭ. Plóia contenì și speranța unui timpŭ mai bunŭ ne hotărî sĕ nu lipsimŭ de-a asista la serbarea aniversării luărei Griviței, pe care tunetele părea a nĭ-o fi anunțat'o.

Vremea rea a fostŭ în favórea leneșilorŭ și a codacilorŭ, căcĭ ajunșĭ la gară chiar peste ora anunțată pentru plecare, trenulŭ, ținêndŭ sémă de împrejurărĭ, îi aștepta. Astfelŭ nu rĕmase nicĭ unulŭ acasă din câțĭ hotărîse sĕ-șĭ petrécă ḍiua de 30 Augustŭ în Sinaia.

Intr'unŭ târḍiu pornirămŭ. Cerulŭ era acoperitŭ de norĭ, măgurile învĕluite în negurĭ. Plóia, care încetase o clipă, reîncepù de astădată mĕruntă și așeḍată. Prin sita ei brumuriă frumósele poenĭ a Răcădăului șĭ-a Fântânii Popii, Dêrstele și pitorescele Sĕcele cu numĕ rósele-i coperișe apărândŭ roșii printre arborĭ, și turnurile bisericilorŭ înălțându-se d'asupra lorŭ, nŭ ne făcură decâtŭ o impresiune rece. In fața urîtului d'afară căutarămŭ a ne petrece în vagonŭ. Prospectulŭ călĕtoriei ne făcù desfătarea prin stilulŭ lui rococo. Din elŭ aflarămŭ că între altele locomotiva micșorându-șĭ vitesa (d'altfelŭ destulŭ de mică) va șuera lungŭ la monumentulŭ ridicatŭ lângă stația Timișŭ honveḍilorŭ căḍuțĭ în luptele din 1848. De aci nicĭ că șĭ-o mai iuțì, căcĭ drumulŭ suie la vêrfŭ, ocolindŭ pe culmĭ poetica vale a Timișului, umbrită de bradĭ și încinsă în zigzagurile șoselei Predealului. Cele douĕ locomotive carĭ ne têrau, abia îșĭ mai trăgeau sufletulŭ; dér făcêndu-șĭ póte spaimă de întunereculŭ adêncŭ alŭ primului tunelŭ, pe timpulŭ trecerei căruia nu se mai creḍuse de trebuință a se aprinde lampele, de óre-ce ne cunoscémŭ cu toții, pășirămŭ repede linia de frontieră, unde unŭ Curcanŭ, înfiptŭ cu arma la piciorŭ lângă ghereta-i ridicată p'unŭ dàmbŭ, părea a fi o statuă ce-ar fi înduratŭ tóte intemperiile, și ajunserămŭ la prima stațiă în România.

Aci, după numĕrarea capetelor, trecêndu-ne ca oile la strungă, spre a se vedé de corespund întocmai însemnării din biletele de trecere, reurcarămŭ cu 20 de pașĭ mai departe în vagónele din carĭ fuserămŭ poftițĭ a ne coborî cu 20 pașĭ mai înapoi, și pornirămŭ de astă dată cu o iuțélă pe care povîrnișulŭ drumului nĭ-o impunea, pe valea Prahovei. Trecurămŭ făr' a ne opri Azuga, unde e »prima fabrică română de sticlăriă a lui S. Grünfeld“ și la Buștenĭ pe dinaintea cochetului localŭ de școlă în stilŭ elvețianŭ, ḍiditŭ de curêndŭ. Negura, cu totŭ avertismentulŭ prospectului de călĕtoriă, ne împedecă sĕ admirămŭ Bucegii în tótă înălțimea și măreția lorŭ, și a cărorŭ apropiere nicĭ mașinistulŭ nu șĭ-a mai adusŭ aminte sĕ nĭ-o anunțe.

La optŭ sosirămŭ în gara Sinaia, situată în valea Prahovei, sub cósta repede d'asupra căreia se înalță ḍidirile ascunse de aci vederei, și óspeții, împărțindu-se în cete, se'mprăștiară prin orașŭ. Aflândŭ că la mănăstire se oficia Te-Deum-ulŭ pentru aniversare, suirămŭ într'acolo. Drumul ocolește grădina vastului hotel Caraiman ḍidit de Eforia Spitalelorŭ. Biserica, situată pe un platou dominând Valea Prahovei și Valea Rea, era înțesată de lumea oficială și de óspeții venițĭ în ajunŭ din Bucurescĭ. Cei mai târḍiu sosițĭ se mulțămiră a umplé curtea unde era înșiruit unŭ batalionŭ de Vênĕtorĭ. Păn' la eșirea părechei regale, curioșii admirară echipagiulŭ reginei trasŭ de 4 roibĭ minunațĭ și la cele douĕ poștalióne ale personalului Curții pe surugii, călărĭ pe seuașii lorŭ, în costumele tradiționale brodate cu găitane în trei colorĭ, cu brîulŭ încins în valurĭ de bete, și cu numeróse fășii de panglice albastre, galbene și roșii, fâlfăindŭ la păläriă.

Intr'acestea musica intonândŭ imnulŭ regalŭ, anunță eșirea suveranilorŭ, pe carĭ îi precedéză stindardulŭ Vênătorilorŭ trențuitŭ de glónțele dușmane în ultimulŭ rĕsboiu. Lumea se'ndésă spre intrarea bisericei în pragulŭ căreia apare regele Carol, însoțitŭ de regina și mama acesteia, spre a primi defilarea trupelorŭ. Cu greu se póte face locŭ ostașilorŭ și însușĭ Regele ia parte la mănținerea ordinei, îndemnândŭ publiculŭ a se da la o parte. Regina pórtă cu farmecŭ pitorésculŭ portŭ naționalŭ. O maramă lucrată cu măestriă îi acopere capulŭ încăruntitŭ, căḍêndŭ grațiosŭ peste iia ce-i acopere bustulŭ. Vîlniculŭ și fota roșii, țesute cu alesăturĭ bogate de firŭ, suntŭ strînse la brîu într'o cingĕtóre de aurŭ cu paftale, cum purtau jupănesele voivoḍilorŭ de odinióră.

Defilarea se sĕvêrșesce în ordine, cu tótă îmbulzéla curioșilorŭ: peste 400 de óspețĭ: Românĭ, Sașĭ și Ungurĭ, veniseră numai din Brașovŭ și din interiorulŭ Ardealului. Străinii cu deosebire admiră ținuta propriă și

amŭ şi fostŭ deja însciinţatŭ verbalŭ despre lucrurile petrecute acolo, pe carĭ le-am şi făcutŭ cunoscute d-lui fişpanŭ. Comunicatulŭ onoratului corespondentŭ din Sătmarŭ se basézā aşa dér pe înformaţiune greşită, afirmândŭ, că nu eu aşĭ fi încunosciinţatŭ pe d-lŭ fişpanŭ, ci că ar fi primitŭ încunosciinţare despre acestŭ casŭ pe calea unei arătărĭ nemijlocite, fiindŭ că lucrulŭ stă astfelŭ:

După ţinerea adunărei s'a făcutŭ oficiului solgăbirĕescŭ o denunţare subscrisă de mai mulţĭ membri, carĭ au fostŭ de faţă, pe care eu sub nr. 8/887, prin urmare pe cale oficială, am asternut-o d lui fişpanŭ, de aci a fostŭ apoi dată mai departe procurorului regescŭ. Esmisulŭ solgăbirĕu în ḑiua următóre mĭ a aşternutŭ raportulŭ sĕu, însĕ causa, că pentru ce s'a întêmplatŭ raportarea în unŭ modŭ puţinŭ cam întârḑiatŭ, este a se căuta în împrejurarea, că înţelegerea între sine a persónelorŭ denunţătóre şi redigiarea raportului şi subscrierea aceluia a poftitŭ tocmai atâta timpŭ, câtŭ a trecutŭ dela adunarea ţinută până la raportare — Astfeliu stând lucrulŭ, am creḑutŭ necesarŭ pentru apĕrarea şi scutirea interesului meu oficialŭ a aduce la cunoscinţă pe cale ḑiaristică aceste lămurirĭ.

Baia-mare, 11 Sept. 1887.

Fisolgăbirĕulŭ.

Incidentulŭ Jokai-Keglevich.

Nu făcuseră de multŭ „patrioţii" demonstraţiunĭ. Aşteptau cu o sete nespusă o ocasiune potrivită de a demonstra. Incidentulŭ Jokai Keglevich veni sĕ le potolĕscă acéstă sete.

Studenţii din Pesta, precum comunicaserămŭ, au vrutŭ sĕ ţină adunare într'o grădină publică. Poliţia nepermiţêndŭ a se face adunarea într'unŭ localŭ publicŭ, studenţii între strigăte de „Abzug!" şi atacurĭ la adresa poliţiei porniră sĕ ţină adunarea în curtea universităţii, dér închiḑêndu-li-se pórta, se mulţumiră a primi propunerea de a i se face lui Jokai unŭ conductŭ cu torţe, pentru că elŭ e interpretulŭ sentimentelorŭ „naţiunei", şi sĕ desaprobe procederea lui Keglevich. După câteva strigărĭ de »Abzug". unui vorbitorŭ, care încercà sĕ justifice procederea poliţiei, la provocarea acesteia demonstranţii se împrăştiară remânêndŭ ca comitetulŭ alesŭ sĕ compună o declaraţiune contra lui Keglevich.

In Cluşiu încă s'a demonstratŭ. Representându-se piesa lui Jokai »Szigetvari vertanuk«, s'au făcutŭ în teatru manifestaţiunĭ, şi anume la scena în care Zrinyi jură, strigându-se „eljen Jokai". Studenţii universitarĭ Cluşienĭ au adresatŭ lui Jokai următórea telegramă: „Cu ocasiunea representărei piesei „Szigetvari vertanuk" salutămŭ pe poetulŭ ofensatŭ, cu tótă iubirea şi cu totŭ entusiásmulŭ inimei nóstre. Ofensa ce ţĭ s'a făcutŭ e şi o ofensă pentru patriă!"

Foile oposiţionale cerŭ înlăturarea intendantului teatrului naţionalŭ Keglevich.

„Budap. Tagblatt" ḑice că sĕ nu se supere „Nemzet", décă se găsescŭ vocĭ care vĕdŭ în intendantŭ pe representantulŭ orĭ chiar instrumentulŭ „sistemului dominantŭ", care alungă de pe scena teatrului naţionalŭ reminiscenţele anului 1848.

„Egyetertes« ḑice că Keglevich e unŭ înscenatorŭ de scandale, despre asta a datŭ probe. Acum a probatŭ unŭ nou scandalŭ, adecă: cum i-ar sta rolulŭ lui Janski. Elŭ atacă, ca şi generalulŭ devenitŭ notorietate, tradiţiunile anului 1848. Se pune în contrastŭ cu simţĕmintele întregei „naţiunĭ« şi vrea sĕ înăbuşéscă cu mână violentă orĭce pulsaţiune a inimei unguresci.

„Budap. Hirlap" ḑice că scrisórea lui Keglevich a indignatŭ »întréga ţéră«. Panică impresiune „generală« a produsŭ faptulŭ că teatrulŭ naţionalŭ serbézā jubileulŭ de 50 de anĭ sub unŭ omŭ, care a ofensatŭ atâtŭ de scandalosŭ „naţiunea" şi cu ea istoria, trodiţiunile teatrului.

„Pesti Naplo" face responsabilŭ de procederea intendantului pe ministrulŭ de interne.

După cum e informatŭ „Budap. Tagblatt", oficerĭ superiorĭ ce s'au întorsŭ în Pesta dela manevre asigură, că incidentulŭ ar fi atinsŭ fórte neplăcutŭ pe Maiestatea Sa, care nu şĭ-a pututŭ înăbuşi desaprobarea sa.

„Pester Lloyd" spune, că drama lui Jokai „Keresd a szived" s'a primitŭ în repertoriu.

„Kolozsvar" nu găsesce destule cuvinte sĕ laude demonstraţiunea studenţilorŭ.

„Egyetertes" ḑice că pasagiulŭ cu pricina din piesă e: Unŭ căpitanŭ ungurŭ vrea sĕ rĕmână oficerŭ austriacŭ. Spre nenorocirea lui nu rĕmâne, şi acésta nu i o póte erta intendantulŭ, care a fostŭ ofiţerŭ ulanŭ austriacŭ.

In fine, totulŭ e o cértă în familiă şi o ocasiune de a demonstra.

Turburările din Sofia.

O telegramă din Sofia comunică, că evenimentele dela 13 Septemvrie n. preocupă opiniunea din oraşŭ. Pe când unii regretă scenele de disordine, alţii spunŭ că ele se vorŭ reproduce, décă oposiţia va urma atacurile sale. E puţinŭ probabilŭ de altmintrelea ca organulŭ oposiţiei „Tirnowska Konstitutia" sĕ apară imediatŭ. Pare că d. Karavelov se găsia la 13 Septemvre în casa sa cu şépte persóne, printre carĭ d. Nikiforov, fostŭ ministru de rĕsboiu, şi că d. Karavelov a împedicatŭ pe aceştia din urmă sĕ tragă asupra individilorŭ, carĭ asediaseră locuinţa sa. In învălmăşélă, câţĭva gendarmĭ şi individĭ au fostŭ atinşĭ de pietre. Partisanii oposiţiei, pân'acum nu parŭ că vorŭ manifesta în modŭ ostensibilŭ la Sofia.

La 14 Septemvre diminéţa, unŭ suplimentŭ alŭ „Svobodei", ḑiarŭ liberalŭ-guvernamentalŭ, povestesce incidentulŭ şi felicită căldurosŭ pe cei ce au luatŭ parte, începêndŭ articululŭ sĕu prin aceste cuvinte: „Ceea ce prevĕḑuserămŭ s'a întêmplatŭ, naţiunea nu voesce trădătorĭ«.

Se afirmă că prinţulŭ, presintându-se pe balconŭ, n'avea cunoscinţă de scenele de disordine ce se întâmplaseră şi că credea numai că rĕspunde aclamărilorŭ alŭ cărorŭ obiectŭ era persóna sa.

SCIRILE ḐILEI.

Din Deva i-se anunţă lui „Kolozsvar«, că ministrul conte Szechenyi a făcutŭ cunoscutŭ Metropolitului Miron Romanul, că pe dênsulŭ şi pe preotimea sa nu-lŭ va primi Maiestatea Sa în Deva, ci în Cluşiul! Preoţimea greco orientală din Deva va fi condusă înaintea monarchului de protopopulŭ Papiu.

—x—

O telegramă din Agramŭ, dela 13 Septemvre, comunică: „Agitatorulŭ croatŭ bine cunoscutŭ, David Starcevicĭ, a fostŭ condamnatŭ la 6 anĭ de muncă silnică şi la perderea titlului sĕu de doctorŭ în dreptŭ, ér complicele sĕu, Ivan Starcevicĭ, la 2 anĭ de aceeaşĭ pédépsă« Causa condamnărei e că Starcevicĭ, fiindŭ însărcinatŭ ca advocatŭ sĕ reguleze o moştenire, a mâncatŭ o sumă insemnată de banĭ.

—x—

In viile dela Oradea-mare pricinuesce pagube enorme filoxera. După raportulŭ oficialŭ, din 7600 jugĕre catastrale plantate cu viţă de viiă, suntŭ atacate până acum 206 jugĕre şi din acestea $74^1/_2$ jugĕre stêrpite totalŭ.

—x—

Cu trenulŭ de plăcere arangiatŭ de către speditorulŭ Henricŭ Aronsohn din Braşovŭ au plecatŭ Dumineca trecută la Sinaia peste patru sute de persóne. Escursiunea care, cu tóte că a plouatŭ în mai multe rêndurĭ peste ḑi, a reuşitŭ fórte bine, o descrie mai de aprópe foiletonulŭ nostru de aḑĭ.

—x—

Lucrătórele dela fabrica de ţigărĭ în Pojunŭ, în numĕrŭ de aprópe o miiă, s'au revoltatŭ la 7 Septemvre n. din causa insultelorŭ ce li le adresa urgisitulŭ oficialŭ Gustav Merx. Au aruncatŭ cu petri în directorulŭ, au ameninţatŭ că dau focŭ fabricei. Poliţia cu căpitanŭ cu totŭ a fostŭ întêmpinată cu batjocurĭ şi a trebuitŭ sĕ părăséscă loculŭ. Pompierii s'au dusŭ contra tumultuantelorŭ cu pompele. Mai târḑiu sosì o companiă de pionerĭ. Oficialulŭ Merx, care fù ameninţatŭ că-lŭ omóră la momentŭ, sărì din etagiulŭ întâiu în stradă ca sĕ scape. In urmă lucrătórele părăsiră fabrica, cerêndŭ imediata înlăturare a urgisitului funcţionarŭ.

—x—

In satulŭ sĕcuesc Hilib au arsŭ la 8 Septemvre n. 29 edificii împreună cu provisiunile de cereale. Păgubiţĭ suntŭ 17 economĭ.

—x—

După cum anunţă fóia bugetară din Cluşiu, la finele anului curentŭ se va puté preda circulaţiunei calea ferată Haşfalĕu-Odêrheiu. Şinele suntŭ aşeḑate pe o distanţă de 13 chilometri, vagóne şi trenurĭ încă nu circulézā încă — afară de tresine — deórece vagónele suntŭ ocupate cu transportulŭ cerealelorŭ şi trupelorŭ până la 1 Octomvre.

—x—

Alaltăséră a arsŭ lângă Braşovŭ la stupina lui Schreiber o şură plină cu cereale, unŭ grajdŭ şi doi viţei; cerealele şi viţeii erau ai arendaşului.

Cursulŭ de industriă de casă în Braşovŭ.

Dumineca în 30 Augustŭ după o durată de trei sĕptĕmânĭ s'a închisŭ cursulŭ de industriă de casă, ce l'au deschis aci în Braşovŭ zeloşii institutorĭ G. Moianŭ şi C. Mujlea.

Inchiderea s'a făcutŭ de către d-nulŭ protopopŭ I. Petricŭ, printr'unŭ serviţiu divinŭ în biserica din Braşovu-vechiu, şi apoi printr'unŭ discursŭ ţinutŭ într'una din salele şcólei de acolo, în care s'a datŭ şi instrucţiunea în industriă. In vorbirea sa d. protopopŭ a accentuatŭ mulţămirea şi bucuria sa de resultatele neaşteptate ale acestui cursŭ şi a arătatŭ necesitatea lăţirei industriei de casă între poporulŭ nostru.

D-lŭ Moianŭ rĕspunḑêndŭ, mulţămì d-lui protopopŭ pentru sprijinulŭ atâtŭ materialŭ câtŭ şi moralŭ ce l'a datŭ d-sa, precum şi sinodulŭ protopopescŭ alŭ II-lea, şi cărui sprijinŭ se datoresce în parte mare succesulŭ acestui cursŭ. De asemenea a datŭ sprijinŭ moralŭ părintele B. Baiulescu, căruia încă i-se datoresce mulţămită

înfăţişarea marţială a oştenilorŭ românĭ, ér Regina cu surîsu-i şi portu-i fermecătorŭ de ţĕrancă răpeşce inimele tuturorŭ.

De aci părechia regală pornesce la castelulŭ Peleşŭ, unde mulţimea nu 'ntârḑiă s'o urmeze, după ce mai întâiu cercetà interiorulŭ mânăstirei, biserica cea vechiă şi trapezăria. Eşindŭ prin pórta despre nordŭ, pe unŭ drumŭ în drépta căruia mugesce în albia-i rîpósă Peleşulŭ, începemŭ după câţĭ-va paşĭ a zări prin arborĭ lăcaşulŭ suveranilorŭ. Unŭ podŭ solidŭ de piétră cu trei arcade, aruncatŭ peste torentŭ, formézā primulŭ planŭ alŭ tabloului, în alŭ cărui fundŭ, pe unŭ platou înălţatŭ, castelulŭ apare în tótă splendórea bogăţiei stilului şi a ornamentelorŭ. In faţă-i, unŭ largŭ basinŭ aruncă la înălţime apa 'mpletită în viţe, pentru a cădé în miriade de stropĭ pe parterele de florĭ din préjmă. Terase deschise, cuprinse în valurĭ de iederă şi viţă; turnurĭ ascuţite de diferite forme; sere de florĭ şi galerii închise; geamurĭ multicolore artisticŭ zugrăvite; cornişe şi console sculptate bogatŭ înotândŭ în colorĭ şi 'n d'aurirĭ; frumóse dantele de lemnăriă garnisindŭ ştréşine răpeḑĭ; tóte aceste amestecate cu cea mai desĕvêrşită lipsă de simetriă, dér cu celŭ mai mare gustŭ, în celŭ mai artisticŭ desordinŭ, avêndŭ ca fondŭ o frumósă pădure de braḑĭ şi dreptŭ cadru măreţŭ pietrósele cóste vinete ale uriaşilorŭ Bucegĭ, realisézā netăgăduitŭ priveliscea cea mai feerică, propriă a inspira orĭ-cui mai multŭ decâtŭ „poveştile Peleşului."

Ocolindŭ tapetulŭ mândru de verdéţă, întinsŭ în povîrnişŭ dinaintea palatului, pe drumulŭ largŭ aşternutŭ cu nisipŭ auriu ce trece prin faţa casarmei corpului de gardă ridicată p'o esplanadă cu trepte de piatră şi înfăţişândŭ unŭ castelŭ în ruine, sosimŭ la locuinţa regală, pe care nicĭ o urmă de îngrădire nu o pune la adăpostulŭ curiosităţii visitatorilorŭ. In stânga se află dependinţele legate de corpulŭ principalŭ alŭ zidirei prin galerii şi terase. In faţa acestora étă expuse într'unŭ parterŭ de florĭ, mai multe tunurĭ şi piramide de obuse luate în rĕsboiulŭ de independenţă, în luptele arătate prin placardele alipite la fiă-care. La capĕtulŭ terasei, într'o boltă triunghiulară formândŭ colţulŭ palatului şi purtândŭ d'asupra o seră închisă, se află instalatŭ unŭ micŭ museu istoricŭ-militarŭ, alcătuitŭ în cea mai mare parte din trofeele luate dela Turcĭ.

Alăturĭ, unŭ isvorŭ cristalinŭ ţişnindŭ sub unŭ porticŭ ne oferă cea mai bună apă de bĕutŭ, din care mulţĭ se îndésă sĕ se adape. Mai departe, în aripa dréptă a castelului, e a doua terasă tapetată cu viţă de Canada, încadrândŭ de trei părţĭ unŭ parterŭ luxosŭ de florĭ. Douĕ statue, halebardierĭ din alte vremĭ, adăpostiţĭ în nişe de verdéţă, parŭ a ne avertisa dinainte că intrarea aci e interḑisă. Acésta ne-o adeveri şi sergentulŭ postatŭ în bolta ce servesce ca intrare.

Atuncĭ, mulţămindu-ne a da ocolŭ palatului, ne îndreptarămŭ spre casa de vênătóre, o construcţiă alpestră care te face, cu spectacolulŭ măreţŭ de munţĭ ce-o împresóră, sĕ te creḑĭ în Alpii Elveţiei orĭ ai Tirolului. Florăria instalată în apropiere nu oferă nimicŭ interesantŭ.

Dândŭ apoi o privire lacului formatŭ din undele Peleşului, ce s'aruncă aci şi se varsă mai departe prin cascade artificiale, ne grăbimŭ s'ajungemŭ la loculŭ hotărîtŭ pentru prânzulŭ festivŭ alŭ ḑilei.

(Va urma.)

(52) **Misterele Veneţiei.**

de Edouard Didier, traducere de *Ioanŭ S. Spartali.*

XVIII

Tribunalulŭ Avogadorilorŭ.

Unulŭ din cei doi ómenĭ făcù observaţia că barca era aşa de grea, încâtŭ n'o putea cârmui uşorŭ. In vremea asta tovarăşulŭ sĕu bătuse în pórta temniţei şi şi intrase.

Atuncĭ eşi temnicerulŭ în pórtă. Canalulŭ fù luminatŭ numai decâtŭ de torţa pe care o adusese unŭ soldatŭ din gardă. Temnicerulŭ, ḑărindŭ o gondolă, care nu putea 'nainta, întrebà cine era? Când aflà că avea a face cu unŭ membru alŭ Consiliului celorŭ Ḑece, temnicerulŭ ajutà sĕ dea la o parte luntrea cu zarzavatele şi cei doi Bembo putură aborda.

Atuncĭ erau césurile 2 de diminéţă. Aprópe o jumĕtate de césŭ se pierduse din pricina piedicei luntrei cu zarzavatele.

Cum intrà în chilia portarului, Carlo Bembo ḑări unŭ bărbatŭ îmbrăcatŭ ca pescarŭ. Intrebà:

Cine este omulŭ acesta?

Temnicerulŭ rĕspunse a lene:

— Este Paolo, fiulŭ bĕtrânului Nello, unulŭ din paznicii arestaţilorŭ.

— Ce face elŭ aci?

— Işĭ face slujba lui, Escelenţă. Elŭ aduce în fiecare nópte legumele trebuinciόse personalului temniţei. Ş'apoi, Escelenţele Vóstre l'au pututŭ vedé adineaorĭ când a intratŭ.

— Acelŭ pe care l'am ḑăritŭ noi mi s'a părutŭ mai scurtŭ şi nu aşa tênĕrŭ.

precum şi altorŭ bărbaţī carī au doveditŭ că se interesézâ de acéstă cestiune, ca părintele Perşenaru ş. a.

Rostì apoi câteva cuvinte părintele B. Baiulescu, încuragiândŭ pe cei carī şī-au luatŭ sarcina de a contribuì la ridicarea bunei stărī a poporului prin acestŭ nou isvorŭ de câştigŭ.

Urmà visitarea obiectelorŭ lucrate în timpulŭ acestui cursŭ. Mărturisimŭ, că diferite felurī de coşurī împletiturile de scaune potŭ rivalisa cu cele lucrate de măestri, carī au învĕţatŭ acéstă meseriă anī întregī. Dela cele mai simple coşurī de papură, până la cele mai fine de nuele, colorate şi aurite, precum se vĕdŭ în magasinurile de manufacturī de fabrice marī s'a pututŭ vedé la acéstă mică esposiţiune a unui cursŭ de trei sĕptĕmânī. Totŭ aşa de fine suntŭ şi împletiturile de scaunĕ de salonŭ din trestiă fină, îmbrăcămintea sticlelorŭ, ş. a. Amŭ vĕḑutŭ lână frumosŭ văpsită în diferite colorī, cadre pré frumosŭ aurite, maşină de storsŭ mierea din fagurŭ, etc. Nu mai puţinŭ vrednice de amintitŭ suntŭ pălăriile de paie lucrate la acestŭ cursŭ, pălării fórte bine şi frumosŭ lucrate.

Asistenţii au rĕmasŭ pe deplinŭ mulţămiţī şi încântaţī de frumósele lucrurī espuse, şi fiecare îşī esprima deja de acum bucuria gândindu-se la frumósa perspectivă ce i se deschide poporului nostru pentru viitorŭ, décă va sci apreţia adevĕrata valóre a acestui isvorŭ de venite, ce se póte îmbrăţişa şi folosi fără a avé nevoiă de vre-unŭ capitalŭ.

Étă şi numele celorŭ carī au participatŭ la acestŭ cursŭ de industriă:

1) Ionŭ Apostolŭ, elevŭ normalistŭ (preparandistŭ), Bârladŭ (România); 2) Ionŭ Aronŭ, învĕţătorŭ, Braşovŭ; 3) Pavelŭ Birtŭ, înv., Poiana-sărată; 4) George Birea, cantorŭ, Braşovŭ; 5) Ionŭ Broşŭ, capelanŭ şi înv., Dârste; 6) Nic. Comşa, înv., Târlungenī (Sĕcele); 7) Nic. Corcheşiu, înv., Câmpenī; 8) Vasile Domşa, capelanŭ şi inv., Cernatŭ (Sécele); 9) Solomonŭ Făgărăşanŭ, teologŭ în Sibiiu; 10) George Fulea, înv., Satulungŭ, (Sĕcele); 11) Ionŭ Iuga, inv., România; 12) Spiridonŭ Moianŭ, sergentŭ majorŭ, manipulantŭ; 13) Iosifŭ Moianŭ, elevŭ la scóla de sculptură în Sĕcele; 14) Petru Mohorŭ, înv, România; 15) Ionŭ Motora, înv., Câmpenī; 16) Ionŭ Munteanu, înv. dirig., Sighişóra; 17) Ionŭ Mărăroiu, studentŭ de cl. I comercială în Braşovŭ; 18) Vasile Oprea Munteanu, înv., Bacīfalu, (Sĕcele); 19) Nic. Oancea, înv., Braşovŭ; 20) Dumitru Oprescu, cantorŭ, Braşovŭ; 21) Cornelŭ Perşenariu, studentŭ de cl. VIII gimn. în Braşovŭ; 22) Valeriu Perşenariu, medicinistŭ; 23) Samuilŭ Roşu, înv., Sasŭ-Sebeşiu; 24) Ionŭ Şchiopu, înv., Crizbavŭ; 25) Florea Şoneriu, înv., Braşovŭ.

Le dorimŭ succesŭ cu poporulŭ în noua întreprindere, acelaşŭ succesŭ ce l'amŭ pututŭ constata la acestŭ cursŭ.

Trebue sĕ accentuămŭ încă odată, că stăruinţa ce a dovedit'o, sprijinulŭ moralŭ şi materialŭ ce l'a datŭ d. protopopŭ Ionŭ Petricŭ pentru lăţirea industriei de casă între poporŭ, prin dascălii acestuia, suntŭ demne de laudă şi potŭ servi ca esemplu.

Bulgaria şi România.

„Unirei" din Bucurescī i se scriu următórele din Bechet:

Până acum monedele nóstre erau primite în Bulgaria — şi mai alesŭ în oraşele de pe malulŭ Dunărei — cu unŭ scăḑĕmêntŭ de 10 banī la leu. De acum înainte ele nu se mai primescŭ câtuşī de puţinŭ. La 27 Augustŭ nisce placarde cu litere de unŭ cotŭ, erau lipite pe zidurile Rahovei vestindŭ poporaţiei că: „monedele românescī, turcescī, rusescī şi sêrbescī," nu mai au cursŭ în ţéra vecinilorŭ noştri Bulgarī.

Negustorii la carī se găsescŭ asemenea monede şi mai alesŭ de ale nóstre, suntŭ pedepsiţī cu pe puţinŭ 200 lei amendă, ér monedele suntŭ tăiate.

Românilorŭ, carī aveau marī legăturī de negoţŭ cu Rahova, li se aduce o fórte mare piedică prin luarea mĕsurei acesteia, nesciindŭ cu ce felŭ de monedă sĕ se servéscă.

In afară de acésta, odată cu luarea mĕsurei acesteia, s'a respânditŭ şi svonulŭ că România are de gândŭ sĕ trécă Dunărea şi sĕ ocupe Bulgaria.

Trecerea Românilorŭ carī au afacerī în Rahova a devenitŭ astfelŭ fórte dificilă.

„Unirea" respunde la acestea:

Bine se pórtă vecinii nóştri, fórte bine, nu-i vorbă.

Dér fără a vorbi de cestiunea împiedicărei monedelorŭ nóstre, am fi curioşī sĕ scimŭ ce interesŭ au Bulgarii sĕ respândéscă svonurī ca acela de care vorbesce corespondentulŭ nostru?

SCIRĪ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

VIENA, 15 Septemvre. — Kalnoky a plecatŭ la Friedrichsruhe sĕ visiteze pe Bismarck.

ROMA, 15 Septemvre. — In Messina s'a ivitŭ érăşī colera. S'au bolnăvitŭ 115 persóne, dintre carī 48 au murită.

MÜNCHEN, 15 Septemvre. — Dieta s'a deschisŭ printr'unŭ discursŭ alŭ tronului de cătră prinţulŭ regentŭ Luitpold.

CHICAGO, 15 Septemvre. — Esecutarea la mórte a anarchiştilorŭ condamnaţī se va îndeplini la 11 Noemvre.

Ultime scirī.

Foile ungurescī din Cluşiu spunŭ, că episcopulŭ reformatŭ Szasz Domokos din Ardélŭ, mergêndŭ în România sĕ visiteze bisericile reformate, a fostŭ împedecatŭ în împlinirea misiunei sale printr'unŭ ordinŭ ce s'a datŭ prin telegrafŭ prefecturilorŭ şi poliţiei din România de cătră ministrulŭ de esterne(?) Sturza, ca autorităţile sĕ interḑică episcopului ungurŭ ţinerea de discursurī publice (afară de biserică) precum şi visitarea şcólelorŭ. Din incidentulŭ acesta, la care vomŭ reveni după ce vomŭ avé informaţiunile de lipsă, ḑiarele ungurescī din Cluşiu se plângŭ amarŭ contra acestei „insulte" făcute de guvernulŭ românŭ episcopului ungurŭ.

*

Se telegrafiază din Sofia ḑiarului „L'Indépendance belge:" Principele de Saxa-Coburg trăiesce fórte retrasŭ şi nu ese din palatulŭ sĕu, unde în fie-care diminéţă vine unŭ preotŭ catolicŭ şi stă de vorbă cu dênsulŭ. Se aştéptă dintr'unŭ momentŭ intr'altulŭ numirea aghiotantului principelui. Maiorulŭ austriacŭ Laab va fi numitŭ în postulŭ de ministru de resbelŭ. Un vastŭ sistemŭ de spionagiu este organisatŭ în contra indiviḑilorŭ bănuiţī că suntŭ anticoburgiştī. Denunţările în contra celorŭ bănuiţī sunt fórte numeróse Trupele din garnisónă din Rusciucŭ au plecatŭ la Varna, sub pretecstŭ că au sĕ facă manevre.

*

„Journal des Débats" primesce următórea telegramă din Viena:

Se asigură în cercurile diplomatice din Belgradŭ că guvernulŭ principelui Ferdinand face tóte sforţările pentru a obţine la Belgradŭ, la Atena şi la Bucurescī, recunóscerea nouei stărī de lucrurī din Bulgaria. Aceste tentative au fostŭ respinse la Atena şi la Belgradŭ. Se crede că guvernulŭ regelui Carolŭ nu va voi sĕ se compromită faţă cu Rusia, făcêndŭ agitaţiune în favórea principelui Ferdinand.

*

Ḑiarulŭ „Strasburger Post" afirmă că principele de Hohenlohe, care a plecatŭ în Rusia, este însărcinatŭ cu o misiune însemnată.

DIVERSE.

Gătirea săpunului. — Scimŭ din esperinţa de tóte ḑilele că pentru perfecta curăţire a albiturilorŭ avemŭ lipsă neapĕrată de săpunŭ. Cerŭ răbdarea bunilorŭ cetitorī pentru a-i face cunoscuţī cu modulŭ de gătire a săpunului — şi acésta o facŭ din două motive: a) pentru ca şi celŭ mai sĕrăcuţŭ economŭ, fără marī spese şi fără multă perdere de timpŭ, sĕ-şī pótă găti singurŭ săpunulŭ de lipsă în casa sa, şi b) pentru ca venitulŭ curatŭ din acéstă economisare, adecă profitulŭ ce întră acum în lada neguţătorului, sĕ rĕmână în busunarulŭ economului, folosindu-lŭ spre acoperirea altorŭ lipse. — Unei familii de 6 membrii îi trebue pe tótă luna trei rude de săpunŭ, înţelegŭ acolo unde albiturile se spală cum se cuvine. Ruda valoréză 28 cr., la olaltă tóte trei 84 cr. face déră la unŭ anŭ 10 fl. 8 cr. Săpunulŭ din boltă, trebue sĕ nī-o însemnămŭ, că conţine multe materii vărose care strică albiturile, pe când celŭ gătitŭ acasă e curatŭ şi de o calitate exemplară; pe lângă acésta apoi abia costă la anŭ 3 fl, 12 cr. prin urmare ne rĕmâne o dobândă curată de 6 fl. 96 cr. — Săpunulŭ se gătesce în modulŭ următorŭ: căldarea menită spre scopulŭ acesta se aşéḑă în o grópă săpată anume, întocmai ca la ferberea lecvarului, astfelŭ, ca $^1/_3$ din căldare sĕ sĕ se afle în grópă şi numai $^2/_3$ afară din pămêntŭ. Materiile care ne trebuescŭ, şi care vinŭ aşeḑate în căldare suntŭ: soda, unsóre, sĕu séu untŭ, şi apoi apă.

La unŭ funtŭ de soda trebuescŭ trei funţī de unsóre şi 15 cupe de apă. In căldare turnămŭ mai întêiu apa, care începêndŭ sĕ férbă se amestecă cu soda până ce acésta se topesce, când apoi se pune unsórea de lipsă în căldare. Se mai punŭ pe unele locurī şi sfărimăturī de óse care se ḑice că ar face săpunulŭ mai compactŭ şi mai durabilŭ. Materiile de susŭ se amestecă acuma bine ca sĕ nu ardă — dreptŭ aceea, foculŭ trebue sĕ ardă domolŭ dér în continuu. Mestecarea se face cu o lopată gătită anume spre scopulŭ de susŭ. Décă vedemŭ că materiile voescŭ se curgă afară din căldare, mai turnămŭ din când în când apă rece ca sĕ le stâmpărămŭ. După ce au fertŭ din destulŭ, adecă până ce se îngróse, le lăsămŭ cam 24 de óre în vasŭ ca sĕ se rĕcéscă, după aceea tăemŭ săpunulŭ în bucăţī potrivite căcī mai târḑiu întărindu-se pré tare nu le mai putemŭ tăia, fiindŭ că se sfărîmă, — şi se punŭ la umbră spre întărire. Pe fundulŭ căldării remâne ceva leşiă, care nu trebue delăturată fiindŭ fórte bună la spălarea albiturilorŭ mai gróse, folosindu-se astfelŭ: că după ce acestea se móiă în apă, le scótemŭ afară şi turnămŭ peste ele leşiă. Décă amŭ pusŭ şi óse în căldare acestea rĕmânŭ pe fundulŭ căldării. — Săpunŭ se póte găti şi din unsorī stricate, din untŭ rĕu şi din sĕu, acestŭ din urmă trebue însĕ amestecatŭ cu unsóre. Soda se capĕtă în prăvălii, unŭ chilo cu 32 cr. ér sĕulŭ costă 24 cr, unŭ chilo; din 3 chilo de sodă şi 9 chilo de sĕu se póte găti săpunŭ destulŭ pentru unŭ anŭ întregŭ, şi costă 3 fl. 12 cr. numai. — *Vasilie Rebreanŭ,* învĕţătorŭ.

Colera în Italia. — Soldaţii, carī erau însărcinaţī cu desinfectarea în Trapanī, au fostŭ siliţī, de cătră o cétă de femei şi bărbaţī, sĕ bea acidŭ fenicŭ. Doi soldaţī, carī au refusatŭ, au fostŭ trântiţī la pămêntŭ şi s'a turnatŭ pe ei acelŭ lichidŭ corosivŭ. Unŭ soldatŭ voindŭ sĕ scape de acéstă sórtă, a bĕutŭ şi după optŭ ceasurī a muritŭ în durerile cele mai crâncene. Din consideraţiunī sanitare s'au interḑisŭ în Neapole orī-ce serbărī religióse, ce ar fi împreunate cu procesiunī publice. Duminecă, la Mesina, au fostŭ 30 de morţī de coleră; Lunī 60 de casurī şi 40 de morţī. Numĕroşī locuitorī părăsescŭ oraşulŭ. Printre cei 30 morţī dintêiu, suntŭ şi 4 hamalī, carī au ajutatŭ la descărcarea unui vaporŭ englesescŭ provenindŭ din Bombay, care vaporŭ avusese unŭ casŭ de coleră pe drumŭ.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

— In întunericŭ, Escelenţa Vóstră n'a pututŭ sĕ vaḑă bine. Ş'apoi, altcineva n'a mai intratŭ.

Bĕtrânulŭ Bembo nu ascultase.

— Du-ne la chilia în care este închisŭ podestatulŭ! ḑise elŭ temnicerului.

Acesta luà cheile şi plecà 'nainte.

Când intrară în chilie Martinengo dormea greu şi cu multă ostenélă putură sĕ-lŭ deştepte.

Celŭ dintêiu lucru ce făcuse Marco Bembo când intrase în chilia lui Martinengo fuse, că alergà dreptŭ la hainele podestatului, carī erau aruncate parte p'unŭ scaunŭ şi parte pe patulŭ pe care era culcatŭ Martinengo. Insĕ afară de haina scurtă de catifea négră nimicŭ altceva nu sĕmĕna cu hainele cu carī fusese îmbrăcatŭ ucigaşulŭ nenorocitului Felice Badoer. Ş'afară de asta nicī o pan glicuţă dela haina asta nu fusese mototolită.... Era învederatŭ că hainele acestea nu putuseră fi purtate de unŭ călăreţŭ, care în 24 de óre ar fi alergatŭ mai multŭ de 40 de leghe.

Indată ce putură deştepta pe podestatŭ senatorulŭ Bembo, membru alŭ consiliului superiorŭ, începù sĕ-lŭ întrebe:

— N'ai părăsitŭ erì nicīdecum temniţa? ìlŭ întrebà elŭ pe podestatŭ.

Intrebarea putea păré naivă. Martinengo însĕ se ferì sĕ nu zîmbéscă; elŭ rĕspunse cu o linişte perfectă:

— Sĕ'mī părăsescŭ temniţa, Escelenţă?! Priveşte numai drugii dela feréstra asta. Cum aşŭ fi pututŭ sĕ esŭ printre ei?

Chemară pe temnicerulŭ Nello, pe alţī pazniţī şi în sfêrşitŭ pe ofiţerulŭ inspectorŭ de serviciu, care este datorŭ ca de 2 orī pe ḑi şi odată pe nópte sĕ visiteze fiecare chiliă unde erau închişī prisonierii. Visita asta trebuia făcută şi preveniţilorŭ şi osîndiţilorŭ.

Din gura lui Nello nu putură afla nimicŭ. Elŭ fuse aşa de dibaciu, ca sĕ se facă prostŭ. Totŭ ce putură pricepe din rĕspunsurile lui nelegale fuse, că elŭ adusese ca de obiceiu, de două orī pe ḑi, mâncarea podestatului în chiliă. Prisonierulŭ era bolnavŭ în patŭ de mai multe ḑile, abia gustase din mâncările aduse.

Nello nu scia nimicŭ altceva.

Lui Carlo Bembo îi venì atuncī ideia sĕ'i facă o altă întrebare, care-lŭ putea încurca:

— Erai de faţă la fiecare visită făcută de inspectorulŭ de serviciu?

— Da, stăpâne, totdéuna am fostŭ de faţă! rĕspunse Nello.

— Visitele acestea s'au făcutŭ după regulamentŭ?

— Da, Escelenţă.

Minciună! Regulamentulŭ ordona ca la fiecare visită de ḑiua inspectorulŭ de serviciu sĕ constate identitatea prisonierului. Tocmai lucrulŭ acesta nu se făcuse, fiindŭ-că, dupĕ planulŭ stabilitŭ între podestatŭ şi Nello, orī de câte orī venise inspectorulŭ, pretinsulŭ Martinengo era bolnavŭ şi sta culcatŭ cu nasulŭ la ḑidŭ. Cu unŭ omŭ aşa de însemnatŭ ca podestatulŭ Padovei inspectorulŭ de serviciu creḑuse că póte sĕ calce regulamentulŭ şi nu cutezase sĕ strice somnulŭ pretinsului Martinengo.

După ce întrebà pe temniţerulŭ Nello Bembo întrebà:

— Unde este inspectorulŭ de serviciu?

— Étă-mĕ, monsiniore! ḑise unŭ ofiţerŭ înaintândŭ.

(Va urma.)

— GHERLA — SZ.-UJVÁR. —

AMICULŬ FAMILIEI. Diarŭ beletristicŭ și enciclopedicŭ-literarŭ cu ilustrațiunĭ, Cursulŭ XI. — Apare în 1 și 15 di a lunei în numerĭ de câte 1½—2½ cóle cu ilustrațiunĭ frumóse; și publică articlii socialĭ, poesiă, nuvele, romanurĭ, suvenirĭ de călĕtoriă ș. a. — Mai departe tractéză cestiunĭ literare și scientifice, cu reflesiune le cerințele vieței practice; apoi petrece cu atențiune viéța socială a Românilorŭ de pretutindenea, precum și a celorlalte poporațiunĭ din patriă și străinătate; și prin umorŭ dulce și satiră alésă nisuesce a face câte o óră plăcută familiei strivite de grijele vieței; și peste totŭ nisuesce a întinde tuturorŭ individilorŭ din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețulŭ de prenumerațiune pe anulŭ întregŭ e 4 fl. pentru România și străinătate 10 francĭ — lei noi, plătibilĭ și în timbre poștalĭ.

PREOTUL ROMÂN. Revistă bisericéscă, scolastică și literară. Cursulŭ XIII. — Apare în broșurĭ lunare de câte 2¼—3¼ cóle; și publică articlii din sfera tuturorŭ sciințelorŭ teologice și între acestia mulțime de predice pe duminecĭ, serbătorĭ și diverse ocasiunĭ, — mai departe studii pedagogice, didactice și scientifice-literarĭ. — Prețulŭ de abonamentŭ pe anulŭ întregŭ e 4 fl. — pentru România 10 francĭ — lei noi, plătibilĭ și în bilete de bancă și în timbre postalĭ.

A se adresa la „Cancelaria Negruțiu în Gherla — Szamosujvár, unde se mai află de vêndare și următórele cărțĭ:

Puterea amorului. Nuvelă de Paulina C. Z. Rovinarŭ. Prețulŭ 20 cr.

Idealulŭ pierdutŭ. Nuvelă originală de Paulina C. Z Rovinarŭ. Prețulŭ 15 cr.

Opera unui omŭ de bine. Nuvelă originală. — Continuarea nuvelei: „**Idealulŭ pierdutŭ**" — de Paulina C. Z. Rovinarŭ. Prețulŭ 15 cr.

Fontâna dorului. Nuvelă poporală de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Codrénu craiulŭ codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Elŭ trebue sĕ se însóre. Nuvelă de Maria Schwartz traducere de N. F. Negruțiu. Prețulŭ 25 cr.

Branda séu Nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoșŭ. Nuvelă istorică națională. Prețulŭ 20 cr

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioanŭ Tanco. Prețulŭ 30 cr.

Probitatea în copilăriă. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé, membru alŭ academiei. francese. Prețulŭ 10 cr.

Barbu cobzarulŭ. Nuvelă originală de Emilia Lungu. Prețulŭ 15 cr.

Hermann și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețulŭ 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte, după Euripide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Prețulŭ 30 cr,

Petulantulŭ. Comediă în 5 acte, după Augustŭ Kotzebue tradusă de Ioanŭ St. Șuluțŭ. Prețulŭ 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în sa'ele gimnasiului din Fiume prin Vincețiu Nicóră prof. gimnas. Cu portretulŭ M. S. Regina României. Prețulŭ 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unŭ volumŭ de 102 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulŭ redusŭ (dela 1 fl. 20 cr. la) 60 cr.

Trandafirĭ și viorele, poesii poporale culese de Ioanŭ Popŭ Reteganulŭ. Unŭ volumŭ din 14 cóle. Prețulŭ 60 cr.

Tesaurulŭ dela Petrósa séu **Cloșca cu puii ei de aurŭ.** Studiu archeologicŭ de D. O. Olinesdu. Prețulŭ 20 cr.

Apologiă. Discusiunĭ filosofice și istorice maghiare privitóre la Romanĭ, invederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paulŭ Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Sincai. Prețulŭ 30 cr.

Renascerea limbei românescĭ în vorbire și scriere invederită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Opŭ completŭ) Broșura I. II. și III. Prețulŭ broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Tóte trei împreună costau 1 fl. v. a.

Biblioteca Săteanului Românŭ. Cartea I. II. III. IV. cuprindêndŭ materii fórte interesante și amusante. Prețulŭ la tóte patru 1 fl., câte una deosebitŭ 30 cr.

Biblioteca familiei. Cartea I. cuprinda materii órte interesante și amusante. Prețulŭ 30 cr.

Colecte de Recepte din economiă, industriă, comerciu și chemiă, pentru economĭ, industriașĭ și comercianțĭ. Prețulŭ 50 cr.

Economia pentru scólele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețulŭ 30 cr.

Indreptarŭ teoreticŭ și practicŭ pentru învĕțămêntulŭ intuitivŭ în folosulŭ elevilorŭ normalĭ (preparandialĭ), a învĕțătorilorŭ și a altorŭ bărbațĭ de scólă, de V. Gr. Borgovanŭ, profesorŭ preparandialŭ. Prețulŭ unui esemplarŭ cu porto francatŭ 1 fl. 80 cr. v. a. In literatura nóstră pedagogică abia aflămŭ vre-unŭ opŭ, întocmitŭ după lipsele scólelorŭ nóstre în mĕsura în care este acesta! pentru aceea îlŭ și recomandămŭ mai alesŭ Directorilorŭ și învĕțătorilorŭ ca celorŭ în prima liniă interesațĭ.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Românĭ. De Vas. Gr. Borgovanŭ. Prețulŭ 15 cr.

Manualŭ de Gramatica limbei române pentru scólele poporalĭ în 3 cursurĭ de Maximŭ Popŭ profesorŭ la gimnasiulŭ din Năsĕudŭ. — Manualulŭ acesta este aprobatŭ prin Inaltulŭ Ministerŭ de cultŭ și instrucțiune publică cu rescriptulŭ de dato 26 Aprilie 1886 Nr. 13193. — Prețulŭ 30 cr.

Nu mĕ uita. Colecțiune de versurĭ funebralĭ, urmate de iertăciunĭ, epitafiă s. a. Prețulŭ 50 cr.

Carte conducĕtóre la propunerea calculărei în scóla poporală pentru învĕțătorĭ și preparandĭ. Broș. I. scrisă de Gavrilŭ Trifu, profesorŭ preparandialŭ. Prețulŭ 80 cr.

Cele mai eftine cărțĭ de rugăciunĭ.

Mărgăritarulŭ sufletului. Carte bogată de rugăciunĭ și cântărĭ bisericeștĭ fórte frumosŭ ilustrată. Prețulŭ unui esemplarŭ broșatŭ 40 cr. legatŭ 50 cr. legatŭ în pânză 60 cr. legatŭ mai finŭ 60, 80, 90 cr. 1 fl., în legătura de luxŭ 1.50—2.50.

Miculŭ mărgăritarŭ sufletescŭ. Cărticică de rugăciunĭ și cântărĭ bisericescĭ — frumosŭ ilustrată pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele. Cu aprobarea jurisdicțiunei sup. bisericescĭ. Prețulŭ unui esemplarŭ broșatŭ 15 cr., — legatŭ 22 cr., legatŭ în pânză 26 cr.

Cărticică de rugăciunĭ și cântărĭ pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele. Cu mai multe icóne frumóse. Prețulŭ unui esemplarŭ trimisŭ franco e 10 cr.; — 50 esemplare costau 3 fl.; 100 esempl. 5 fl.

Visulŭ Prea Sântei Vergure Maria a Născĕtórei de D-deu urmatŭ de mai multe rugăciunĭ frumóse. Cu mai multe icóne frumóse Prețulŭ unui esemplarŭ espedatŭ franco e 10 cr.. 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusŭ Christosŭ. Prețulŭ unui esemplarŭ legatŭ e 15 cr.

Tipografia ALEXI, Brașovŭ.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 13 Septemvre st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	100 16	Bonurĭ croato-slavone	104 75
Rentă de hârtiă 5%	81.40	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	100.–
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	150.—	Imprumutulŭ cu premiu ung.	122.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98 60	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	124 20
		Renta de hârtiă austriacă	81 25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	126	Renta de arg. austr.	82 65
		Renta de aurŭ austr.	112 80
		Losurile din 1860	136.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	114 75	Acțiunile băncei austro-ungare	884 —
		Act. băncei de creditŭ ung.	282.80
Bonurĭ rurale ungare	104 70	Act. băncei de creditŭ austr.	283.70
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.70	Argintulŭ —. — Galbinĭ împărătescĭ	5.91
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	104 50	Napoleon-d'orĭ	9.94
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50	Mărcĭ 100 împ. germ.	61 45
Bonurĭ rurale transilvane	104 40	Londra 10 Livres sterlinge	125.90

Cursulu pieței Brașovŭ

din 14 Septemvre st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.66	Vênd.	8.68
Argint românesc	»	8.60	»	8.65
Napoleon-d'orĭ	»	9 94	»	9 98
Lire turcescĭ	»	11.21	»	11.27
Imperialĭ	»	10.21	»	10.26
Galbenĭ	»	5 86	»	5.90
Scrisurile fonc. »Albina« 6%	»	101.—	»	102.–
„ » „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	110.—	»	111.½
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiascĕ a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fâșia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă. *ADMINISTR. „GAZ. TRANS"*

Sz. 553/1887.

Árverési hirdetmény.

Alulirott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a Sárkányi kir. járásbiróság 1166 számu végzése által brassói ügyvéd Demian Simon által képviselt Boziu Támas javára Also Veniczei Blaszcsok Valentin ellen 100 frt. tőke, ennek 1881 év Februar hó 10 napjától számitandó 6% kamatai és eddig összesen 114 frt. 50 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag le foglalt és 491 frt. 70 krra becsült 30 drb sertés, 40 m. mázsa széna, 1 sertésol, 12 szekér trágya, 37 szál tőlgyfa deszka, 20 pulyka, 9 récze, 1 loszekér, 4 tögyfa láda, 1 borona, 1 pár szántalp, 1 ruhaszekrény 1 asztal, 1 pamlag, 1 faliora és más butorok, ruhanemüek és ágynemüek; 10 hecto törökbuza és végül 3 sertaból álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek az 553/1887 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszinén, vagyis Felső és Also Veniczén leendő eszközlésére 1887 ik évi September hó 21 ik napján délután 2 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. törvény czikk 108 §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapitott feltételek szerint less kifizetendő.

Kelt Sárkányon 1887 évi Szeptember hó 6 napján.

Amberboy Lajos,
kir. birosági végrehajtó.

Publicațiunile „CANCELARIEI NEGRUȚIU,"